

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De Sanctis Martyribus Afris Saturo, Vitaliano, Felicitate, Quinto Artate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

DE SANCTIS MARTYRIBUS AFRIS
SATURO, VITALIANO, FELICITATE, QUINTO ARTATE.

X JANUARI.

Saturi in Africa complures coronati martyrio, ut alibi sæpe dicemus. Cum Vitaliano et Felicitate, etc. junctum alium adhuc non reperimus. Hos exhibet MS. Martyrologium S. Hieronymi, his verbis: In Africa Saturi, Vitaliani, Felicitatis,

Quinti, Artatis. Quatuor priores in pervetusto Hibernico Martyrologio conventus Dungalensis referuntur, omisso Artate, qui an Artaxes sit ix Januarii relatus, non definimus. Quintus in MS. Florario refertur.

DE SANCTIS MARTYRIBUS
REVOCATO, FIRMO, JUCUNDO,
ET SOCIIS.

X JANUARI.

Revocatum ac Firmum, sive Firminum, martyrio Smyrnæ coronatos dedimus ix Januarii. Rursus x Januar. MS. Martyrol. S. Hieronymi, quod eos ix, retulerat, isthæc habet: iv Id. In Africa revocati, Firmi. At MS. Rhinow., ut isthic indicavimus: In Sirmis Revocati. In Africa Firmi.

Vetus Martyrologium Hibernicum conventus Dungalensis, eosdem refert nullo adscripto loco, et Jocundum addit, ac alios, quorum quod vetustate ac situ corruptus codex esset, distincte assequi nomina non potuimus: videntur esse Misigabis, Clistus, Arrius, Petrus. In Florario quoque Jucundus memoratur.

DE SANCTIS MARTYRIBUS
POSSESSORE ET II SOCIIS.

X JANUARI.

S. Hieronymi vetustissimum MS. Martyrologium: In Irta Possessoris, et aliorum duorum. MS. Hibernicum ante citatum: Possessoris et aliorum duo-

rum. Diversi videntur ab iis quos ix Januarii retulimus, cum illi Smyrnæ, hi in Irta, aut potius Cirtæ, urbe Numidiæ, passi memorentur.

DE S. PAULO THEBÆO
PRIMO EREMITA, IN ÆGYPTO.

AN. CH.
CCXXLI.
X JANUARI.S. Pauli no-
men in Mar-
tyrologiis,
8 Januar.15 et 29
Januar.Vita a S.
Hieronymo
scripta,

In Thebaide natalis (x Januarii) B. Pauli primi eremite: cujus animam inter Apostolorum et Prophetarum choros ad cælum ferri ab Angelis S. Antonius vidit. Ita Usuardus, et Bellinus in 1^a editione. Ado: Apud Thebaidem natalis S. Pauli primi eremite, qui a sextodecimo ætatis suæ anno usque ad centesimum, et tertium decimum solus in eremo permansit. Cujus animam inter Apostolorum et Prophetarum choros ad cælum ferri ab Angelis S. Antonius vidit. Eadem habet Notkerus, et plura MSS. ac Romanum Martyrologium, in quo hæc adduntur: Ejus autem dies festus xviii Kal. Februarii celebratur. Meminerunt ejus hoc die vetus Rom. Martyrol. Germanicum, Coloniense, Bedæ, Rabani, Maurolyci, ceteraque excusa et MSS.

2° xv Januarii, in quem Latini ejus celebritatem transferunt propter octavam Epiphaniæ, venerantur eum Græci, ut patet ex Anthologio, Menæis, ac minori Menologio. Molanus quoque in posterioribus Usuardi editionibus in eum diem illum rejicit. Alii denique xxix Januarii eum colunt, ut videre est in Martyrologio Prædicatorum, Breviario Ebovensi, et Romano Pauli III auctoritate edito, etc.

3° Vitam S. Pauli scripsit S. Hieronymus, ut in libro de illustrib. Eccles. scriptoribus cap. 133, ipsemet testatur, et in Chronico ad ann. 19 Constantii, et Paulinus in Prologo vitæ S. Ambrosii. De eadem idem Hieronymus ep. 21, ad Paulum Concordiensem: Misimus interim te tibi, id est, Paulo seni Paulum seniore, in quo propter simplices quosque, multum in deiciendo sermone laboravimus. Sed nescio quomodo, etiamsi aqua plena sit, tamen eundem odorem lagena servat, quo, dum rudis esset, imbuta est. De ea aliisque vitis Gelasius cap. Sancta Romana Ecclesia, dist. 15, Vitas Patrum, Pauli, Antonii, Hilarionis, et omnium eremitarum, quas tamen vir beatus scri-

psit Hieronymus, cum omni honore suscipimus.

4° Hanc vitam, tot seculorum judicio probatam, quasi Stotide impu-
sunt novitii quidam Aristarchi, Erasmus, Magdebur-
genses centur. 4, cap. 10, aliique ludicrum commentum
dicere, exercendi ingenii causa, non serio pertractatum
ab Hieronymo. Sed cum alii horum censorum protervam
licentiam, castigant, tum egregie Baronius tom. 3,
an. Christi 343, Rosweyds lib. 1, de vitis PP. in
Prolegomenis ad vitam Pauli, Alanus Copus dial. 2,
cap. 14. Et sane verbis jam citatis, non Rhetorum more
stylum se exercere Hieronymus ostendit, sed ex indu-
stria potius eum, in simpliciorum gratiam, dejicere. Et,
præterquam quod suapte natura ab omni fabularum com-
mento maxime abhorrebat, an non demens esset judi-
candus, si, cum tot adversarios haberet undique occa-
sionem captantes ejus scripta carpendi, non omnino
exploratissima, præsertim de rebus sui seculi, scriberet?
non hebes Gelasius, qui hanc vitam, joco, non serio scri-
ptam, cum omni honore susciperet? non stotida Ecclesia
universa, Græca ac Latina, quæ hanc historiam sit am-
plexa, ac Paulum semper venerata?

5° Nam quod Erasmus ait tantam in exemplaribus Refutatus
fuisse varietatem, ut appareat D. Hieronymum sapius
idem argumentum aliis tractasse verbis, aut alium exer-
cenda copiarum causa hoc fecisse; id falsum esse, et ante
notavit Rosweyds, collatis diligenter quam plurimis im-
pressis ac manuscriptis exemplaribus, et nos ex septem
octove aliorum veterum codicum fide asserimus.

6° Existimabat Rosweyds Hieronymum hæc sua de
Paulo ex Amatha et Macario Antonii discipulis di-
dicisse, quorum in Prologo meminuit: eumque primum
Pauli gesta posteriorum memoria prodidisse; ac proinde
quæ in Bavaria bibliotheca extat de Paulo et Antonio
Græca narratio, eam ex Latino Hieronymi textu trans-
latam. Verum Rosweydo hic assentiri non possumus;
cum Græcæ illius vitæ scriptor, ab Antonio accepisse se
quæ